

Максим Андрійович ТЕЛЬНИЙ,
старший дізнавач СД Лозівського РВП ГУНП в Харківській області,
аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2970-379X>

НЕОБХІДНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Зміни в сучасному українському соціумі, його економічній і політичній сферах закономірно впливають на процес формування нових взаємовідносин між державою, її інституціями та громадянським суспільством. Взаємодія влади й суспільства на постійній основі – передумова політичної стабільності й процвітання кожної держави, адже проблеми її розвитку неможливо розв'язати без підтримки суспільства. Це стосується й такого державного інституту, як органи внутрішніх справ, зокрема поліції [1, с. 7]. В умовах війни, яку розв'язала Російська Федерація на території нашої держави проти українського народу, питання взаємодії Національної поліції України з громадськістю, в такий тяжкий для нашої країни час, є вельми актуальним.

Аналіз сучасних праць щодо взаємодії правоохоронних органів із громадськістю вказує, що нині не існує єдиного підходу до розуміння зазначеного поняття. Так, Медведенко С.В. зазначає, що взаємодія Національної поліції України з громадськістю – це соціально зумовлена, узгоджена діяльність, яка виражена у співпраці між суб'єктами взаємодії з використанням відповідних форм і методів для досягнення спільної мети [2, с. 222].

На думку М.М. Майстренко, взаємодія поліції з громадськістю – це орієнтований на суспільство підхід, згідно з яким ефективна охорона правопорядку залежить від охорони і підтримки населення, життя та спокій якого охороняються [3, с. 40]. У свою чергу, Колпаков В.К., розуміє взаємодію правоохоронних органів із громадськістю як «наявність між правоохоронним органом і громадськістю стійких контактів, що виникають і розвиваються на основі загальних інтересів і в цілях боротьби з правопорушеннями, зміцнення громадського порядку і громадської безпеки» [4, с. 54].

Взаємодія Національної поліції з громадськістю є одним із напрямів діяльності органів та підрозділів Національної поліції України, який отримав своє законодавче закріплення. Так, Законом України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція взаємодіє з громадськістю шляхом підготовки та виконання спільних проєктів, програм та заходів для задоволення потреб населення та покращення ефективності виконання поліцією покладених на неї завдань. Співпраця між поліцією та громадськістю спрямована на виявлення та усунення проблем, пов'язаних із здійсненням поліцейської діяльності, і сприяння застосуванню сучасних методів для підвищення результативності та ефективності здійснення такої діяльності [5].

Спільними проєктами поліції та громадськості можна вважати:

- проведення спільних наукових досліджень;
- розроблення інструкцій, програм, проєктів законів тощо;
- проведення спільної експертизи нормативно-правових актів;
- участь поліцейських у роботі громадських приймалень і центрів правової допомоги населенню;
- організація телефонних гарячих ліній, виступів та оприлюднення публікацій у засобах масової інформації [6].

Взаємодія Національної поліції України та громадськості має відбуватися так: поліція виконує свої обов'язки з урахуванням потреб місцевої громади та окремих груп її населення; підрозділи Національної поліції інформують громадськість про стан право-

порядку на підвідомчій території; керівництво територіальних підрозділів поліції проводить зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування, на яких обговорює діяльність поліції, визначає поточні проблеми публічної безпеки громадян та шляхи їх вирішення; поліція та представники громадськості розробляють спільні проекти, програми та заходи для задоволення потреб населення та поліпшення ефективності виконання поліцією покладених на неї завдань; поліція бере активну участь у правовому вихованні населення [7, с. 245].

В умовах сьогодення взаємодія поліції з громадськістю має плануватися і формуватися на ефективній науково обґрунтованій управлінській основі, адже оптимізація взаємодії поліції з громадськими інституціями у контексті правоохоронної діяльності спрямована на основну мету – надати нового імпульсу вітчизняним формам співпраці, що існували раніше, та запровадити перевірений часом зарубіжний досвід участі громадськості в правоохоронній та правозахисній діяльності з використання консультативного механізму та співпраці з населенням в галузі охорони публічного порядку [8, с. 97-98].

Для України втілення і дотримання на практиці партнерських відносин між громадськістю та поліцією стане відправною точкою поліпшення не лише рівня життя населення, а й іміджу держави на міжнародній арені [3, с. 46].

Таким чином, на сьогоднішній день, незважаючи на тривалі воєнні дії на території України, які веде Російська Федерація проти українського народу, актуальними також є подальші наукові дослідження проблем взаємодії Національної поліції України з громадськістю в умовах воєнного стану.

Список бібліографічних посилань

1. Сучасні стратегії та перспективи оптимізації взаємодії поліції і населення в соціумі [Електронний ресурс] : матеріали круглого столу (Львів, 23 листоп. 2017 р.). / упоряд. З. Р. Кісіль, Л. Й. Гуменюк. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 172 с. URL: http://www2.lvduvs.edu.ua/documents_pdf/biblioteka/nauk_konf/konf_23_11_2017.pdf.
2. Медведенко С.В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. ; Одеський державний університет внутрішніх справ. Одеса, 2020. 283 с.
3. Майстренко М.М. Імплементация концепції Community policing: від філософської доктрини до дієвого стратегічного напрямку. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 2(44). С. 39–46.
4. Курс адміністративного права України : підручник / В.К. Колпаков та ін.; за ред. В.В. Коваленка. Київ : Юрінком Інтер, 2012. 808 с.
5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Редакція від: 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
6. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / кол. авт. ; кер. авт. кол. Т. П. Мінка. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
7. Ізбаш К. С., Домброван Н.В., Нормативно-правове забезпечення взаємодії Національної поліції України з громадськістю та населенням на засадах партнерства. Південноукраїнський правничий часопис, 2022. 241-246 с.
8. Кейдалюк В. О. Міжнародний досвід взаємодії поліції та громадськості. Південноукраїнський правничий часопис, 2022. 94–98 с.